

fizet, (mi nagyon is bajos és sok zsalolásra ad alkalmat idegen országban) hanem a menetjegy-iroda által adott szelvény-könyv szelvényeivel, s a nagy világváros minden fő részén magában a kiállításban is — sőt az Eiffel-torony első emeletén is — vannak vendéglők, hol szerződés szerint e szelvények fizetés gyanánt elfogadtak. Az ut egész folyama alatt az utas minden gondtól fel van mentve s magában Párisban felfogadott kalauzok vezeték az utasokat csoportonként; a nyelvismeret hiánya a város roppantsága és ismeretlensége nem gördit tehát semmi akadályt sem a messze földről jött látogató elé.

A szeptemberi és utolsó kirándulásra azon hónap 10-én lesz az indulás. A legmelegebben ajánljuk, hogy vegyen abban részt mindenki aki teheti, jelentkezék mielőbb a menetjegy-irodánál a leirt program megkapathatása vegett is. Páris e kiállításán az összes világrészek csudái és különlegességei összegyűjtve vannak, aki most Párisba megy e kedvező és olcsó alkalommal az igazán elmondhatja magáról, hogy látta a világot! (n—)

LEVELEZÉS.

N.-Szt-Miklós, 1889. aug. 4.

Rendkívüli megtiszteltetés. A legközelebb megtartandó bánát-(nagy)-komlósi gör.-keleti főesperesi állás betöltése a gör.-kel. románokat helyben és az egész kerületben izgatottságban tartja elannyira, hogy ez érdekében mozgalom indult meg, mely oda irányul, miszerint az aradi püspök ur ő méltóságához mint legfőbb főtényezőhöz, szükség esetén Torontálmegye szeretett főispánjához is vagy küldöttsegileg vagy kérvényileg fognak járulni a nagy-szent-miklósi gör.-kel. plébánosnak a betöltendő helyre leendő megjelölése érdekében. A nem az anyahitközséghez tartozóknak fogalmuk sem volt, hogy mit jelentsen azon szép nagy számú, 80 személyt meghaladó közönségnek Nákó Kálmán gróf és országgyűlési képviselő urnál történt tisztelgés, mely alkalommal a románok azon kérést intézték szeretett képviselőjükhöz, hogy ő, ki Metianu János püspök ur ő méltóságával személyes jó viszonyban él, odahatni kegyeskednék, miszerint Petrovics Szvetozár nagy-szent-miklósi plébános legyen a bánát-komlósi főesperesi kerületnek élére állítható. Gróf ur ő méltósága a legnagyobb készséggel megígérte közbenjárását, és bármennyire sajnáljuk is ezen kitűnő

azon a lovak egymásra buktak, s ez által a csapat megzavarodván, a rohamnak, mely utolsó és illetőleg döntő stádiumában, a tengerben lappangó gyalogosok tűzkörébe már nagyon is megbomlott állapotban érkezett volna, előreláthatólag korán meg kellett hiúsulnia.

Nem hagyható itt említetlenül, hogy az ágyuharcz alatt Kiss Ernő kihívó személyes bátorságát az által tüntette ki, hogy ragyogó egyenruhában, tündöklő csáköval és fehér nadrággal, mely paripájának gazdag aranyzatu vörös nyeregtakaróján ríktól világított, több ízben hosszabb időn át közvetlenül az ágyúüteg mellett állógálva, a fölkelők tüzérének kirívó célpontul kinálkozott.

A dolgok ilyenét folyamában természetes, hogy valami fogható eredmény egyik felől sem mutatkozhatott, pedig hát a perlaszi sáncok létezése már e napon végét érhetne volna; de nem úgy volt elvégezve.

Utóbb az ágyúdörgés mindinkább gyérült, míg végre egészen elnémult; a fölkelők visszahúzódtak sánczaikba, Kiss Ernő pedig a szokott helyőrséget Écskán hagyva, a többicsapatokkal bevonult Nagy-Becserekre.

E nap eredménye se a köztárazakozásnak nem felelt meg, se Kiss Ernőt nem elégítette ki; ennek érzetében tehát, de kétség-telenül a nyilvánuló vélekedések befolyása alatt is, értett meg azon elhatározása, hogy a perlaszi sáncok ellen döntő lépést tegyen.

Igy jött létre Vetter Antal gyalog alezredes, báró Hügel Ernő huszár-örnagy és a Kiss Ernő mellett vezérkari tisztet teljesítő Kolmann gyalog-százados közreműködésükkel a körülölelő támadás terve, mely nem sokára (1848-iki szeptember 2-án) teljes sikerrel végre is hajtatott.

képzett lelkész urnak — alig egy néhány hónap óta nálunk létezése után — körütkből távozását, csak örvendenék, ha ezen kerületre, melynek élére egy minden tekintetben jó, szorgalmas, de annyival inkább érelyes és még jobb hazafit lehetne acquirálni. J....

Székely-Keve, 1889. aug. 3.
Tekintetes szerkesztő ur!

Tudva, hogy Tekintetesség minden oly mozzanatot, — mely egy megyéneli község haladását feltételezi, — élénk örömmel és nemes szívvel karol fel, — bátorkodom, egy gyermek korát élő községemben lefolyt lélekemelő ünnepélyről értesíteni.

Bonnáz Sándor csanádegyházmegyei r. k. püspök ur ő eminentiájának kegyelméből egy modern izlésű és fenséges templomot, s egy palotaszertű plébánia helyiséget nyertünk.

Mindkét épület befejezéséhez közelgven, mai napon szenteltetett fel a tornyot ékesített aranyozott kereszt!

Főtisztelendő Zsák Godfrid ur, homoliczi r. k. plébános végezte az egyházi funkciót, a sándoregyházi és homoliczi állami, — a helybeli ideiglenes tanítók, a községi előljáróság, az intelligencia, valamint a hívők nagy sokasága jelenlétében.

A körmenet végeztével, a népszerű és mindenkitől szeretett lelképásztor egy magasztos, a meghatott hívők szemeiből örömkönyveket csaló szónoklatot tartván, Isten, király, haza szeretetére tanítva őket, „in hoc signo vices“ szavakkal mutatja fel a leplezett, győzedelmes keresztet.

Ezzel végződött az egyházi örömtűnnp. keserű ürömpoharat nyújtva azon körülmény, hogy a várva várt helyhatósági biztos, a közigazgatási és helyi főnök, gróf Bethlen Miklós ur ő méltósága betegség által akadályoztatott. az ünnepély fényét emelendő megjelenésében.

Midőn ezeket tekintetes szerkesztő ur tudására hozni szerencsém volna, fogadja legnagyobb tiszteletem nyilvánítását, ki is maradtam tekintetes szerkesztő urnak kész üdvözlettel

Kiss Ernő.

Nembeli együttnevelés.

Tanévi zárvizsgálatainkról sok „referenda“ jertem meg a különböző lapokban. Jó jelnek tekintem, ha a közönség mindinkább, jobban jobban érdeklődik a tanügy iránt, ha különösen a művelt és a tanúghoz értő — mert nem minden ember ért ám a tanügy-

A lovasság csapatokra oszolva, nagy félkörben szállta meg a hosszant délre néző sáncok előterét, — hasonló alakzattól működött a tüzérés középítőleg a sánc-tábor területére, melynek belsejében a többnyire nádból készült kisebb-nagyobb sátrak, valamint a nagyobb mérvei által kimagasló parancsnoki lakás is, egymás után lángra borultak.

E közben megalakultak, Vetter vezénylete alatt, a Ferencz-Károly, Wasa és Mariássy nevezetű sor-redek egy-egy zászlóaljából, s a tizedik honvéd-zászlóaljából a roham — oszlopok s az élen járó nevezett alezredesnek buzdító személyes vezetése alatt, az écska—perlaszi ut mentében, fölterhatatlanul nyomultak neki a tábor keleti keskeny oldalának, és sáncolatán át szuronyal küzdve ki magoknak az utat, tömegesen rohantak be a táborba. Ennek belsejében az ágyuk egyáltalában elsáncolt löpadozaton állottak, illetőleg számosab erődőkben (Redoutte) voltak elhelyezve az utóbbiak pedig kisebb-nagyobb térfogatuknak megfelelő véderővel bírtak.

Mind ezek egyenként véve véres tusával foglaltattak el. A főroham sikerét lényegesen előmozdította azon rohamoszlop közreműködése, mely Kolmann vezetése alatt, éjszaki irányból a Bega folyón átkelve, a főroham irányához mintegy derék szögben a tábor hátsó oldalára intézte támadását, mi végre a folyó völgyéből meglehetősen meredek hágón kellett fölhatolnia.

A nap rövid signaturája, hogy a perlaszi sáncok Kiss Ernő főparancsnoksága alatt elfoglaltattak.

A 10-ik honvéd-zászlóalj parancsoka, Szemere őrnagy itt találta hős halálát.

Az elszánt harczról, a sáncok s erődít-

höz — egyének arról írják, hogyan lehetne iskoláinkban több eredményt felmutatni — és erre nézve, tanfériáknak — iskolaszékeknek tanácsokat osztogatnak.

Egy ilyen zárvizgálati referáciában olvastam, hogy csak úgy érhetünk el több eredményt, ha a leányövendékek mind a tanítónő és a fiuk a tanító vezetése alá osztatnak be megfelelő osztályok szerint; ez a mai kor kívánalma. (Meg kell említenem, hogy ezen referáda két tantermi falusi iskoláról szól.)

Tudjuk, hogy a nemek szerinti elkülönítést a törvény megengedi, elvileg azonban ezen kérdés még nincsen eldöntve. De a hol csak két tanerőműködik, ott nem lehet más osztályokat követelni mint nemileg vegyes tanulókkal bíró osztályokat.

Lássuk: A az 1868 évben hozott iskolai törvény XXXVIII t. cz. hozta létre a hat osztályú osztatlan népiskolát és a 34-ik §-a világosan mondja: „egy tanító 80 növendék-nél többet rendesen nem taníthat.“

Ha most egy községben 2 tanteremmel p. o. 100 leány és még több finövendék van, hogyan lehetne azokat úgy beosztani, hogy egy-egy tanítónak egy tanteremben 6 osztálya ne legyen; hogyan beosztani úgy, hogy mindenik tanítónak csak 40–60 tanulója legyen; a mai kor kívánalma hogyan osztaná be azokat úgy, hogy a létszám olyan magas ne legyen? A törvény pedig szigorúan elrendeli az osztatlan iskola 6 osztályra való kifejlesztését.

A mai kor „a gyakorlat“ kora. és ezen kor kívánalma az, hogy ott, hol 2–3 tanerő működik, nem mindeniknek legyen 6 osztálya egy tanteremben, hanem legyen ott 3 alsó és 3 felső, vagy 2 alsó, két középső és 2 felső osztály, külön leány vagy fiósztályokról itt szó sem lehet.

A ki egyszer 6 oszt. osztatlan iskolában működött — és hazánk 25 ezer tanítója közül ezek képezik a legnagyobb „%“át — az tudni fogja, milyen fárasztó a tanítás ilyen iskolában; milyen ügyesség és kitartás kívántatik ilyen tanítótól, ha az előirt osztályokban kellően eredményt akar felmutatni. Fárasztó a lelkiismeretes tanító működése akár osztott — akár osztatlan iskolában, no de mindenki átfogja látni, hogy egy tanító nem mehet annyira mint 2–4 tanító; hogy tananyag és tanulási eredmény tekintetében egy osztatlan 6 osztályú — és egy osztott 5–6 tanerővel bíró iskolát egy kaptafára huzni nem szabad.

Ezen okoknál fogva a leányövendékeket mind ott, hol csak 2–3 tanerő van a nőtanító vezetése alá osztani lehetetlen, mert időt is, erőt is veszítünk.

De van ezen más ok is. Van ugyan sok tanoda, hol a leányövendékek külön tanteremben — de itt sem mindig nőtanítók által taníttatnak; mondom van ilyen

vények körül avagy azok belsejében elterült halottak nagy száma tett néma tanubizonyosságot, mert a küzdők győztek vagy meghaltak, de elfogásokról, a tusa hevében szó sem volt.

A fölkelők nagy része, a mint a roham első sorbeli sikerét látta, idejekorán futásban kereste menekülését; mi nyugati irányban, a Perlasz felé nagy részben növényzettől fődött terepen sikerült is. Az a része ellenben, mely az első vedvonalat s az ágyú — erődítvények őrségét — fődözetét — képezte (jelentékeny részben szerbiai jövevények) utolsó percig vaikodva halt meg.

Megemlítendő itt még azon fatalisticus elszántság, melyet a szerviánok általános tanusítottak; amin például többen közülök, nevezetesen a tüzerek, midőn az erődítvényekben már szuronyal, vagy szurony-és handszárakkal dult körülöttök az öldöklő harc, mindaddig folytatták kifelé a tüzelést, míg le nem terítették, vagy megsebesülés következtében megokát védeni képtelenné válván, hideg resignatióval borultak lövegeikre s ott szólanul fogadták az utolsó csapást vagy a halálos dőfést.

Körülbelül tizenöt darab különféle ürméretű ágyú, sok szuronyos puska és szerb fegyverzeti cikkek, nevezetesen: rövid, görbe ágazatu, de hosszú csövű puskák, pisztolyok és handszárak (köztük igen díszes készületek példányok is), néhány ló stb. képezték a győzelem erkölcsi értéke és hadászati hordereje mellett a diadaljeleket; és e nap szülte meg boldogult emlékü Kiss Ernőnek a „perlaszi hős“ hirnét.

is elég, de ez nem indokolja még ezen beosztás czélszerűségét.

A gyermeknevelés egyik alapja: „a gyermektermészet sajátosságai“

Csak egyet akarok említeni: a nőgyermekben p. o. a szende gyöngédség, a kedélyes szelidség, az érzelmiség túlyomó, — a figyermekben a bátorság, harciasság és az értelmiség. Az okos tanító másként fog bánni leányövendékeivel, másként finövendékeivel és így persze a nőtanító is, vegyes osztályban.

Igaz, hogy a férfitanító jobban ismeri a fiu természetét, észjárását, mert ő is fiu volt; a nőtanító megint azért a leányét, mert ő is leány volt. Ez volna talán az egyedüli ok arra nézve, hogy a két nem külön tanítassék.

A fentemlített okokon kívül — pedig ellenmondást nem tűrő okok azok — más okok is akarok itt felhozni: Az iskolán kívül, nemcsak a szülői ház, de még más tényezők is vannak befolyással úgy a fiura, mint a leányra; a tanoda egyedül, tehát tanító vagy tanítónő elégtelen tényező a gyermek nevelésében, ők vetnek, mások aratnak; a tanító mindig önmagában keresse növendékei kihágásainak okát; sok paedagogus állítja: „az idősebb és higgadtabb tanító legyen a leánytanító; a spártaiaknál a leányok csaknem úgy neveltek mint a fiuk, nem nőtanítók által; az athéneieknél a leánynevelés házias és egyszerű volt. Angolországban a leányok a fiukkal játszanak, lapdázanak, futkosnak és a kedély és a szív vívágai kárt nem szenvednek; mind ez mutatja, hogy a nembeli együttnevelés eddig nem ártott a világrendszernek.

Tekintetbe kell venni, hogy a leányok nevelése arra menjen ki, hogy ép és erős anyák váljanak belőlük, hogy a leánynevelésnek is az a főcélje, hogy bennük nemes és szabad gondolkodást ébresszünk s őket is a szépnék és jónak képezzük.

Ezt nemcsak a nőtanító de a férfitanító is teheti, tehát minék külön.

A szerelem istennője leány volt — de azért fegyvert viselt. Zrínyi Ilona leány volt — de azért hősiessé harczolt. De hallják ezt a fiuk is. Mind a nőtanító, mind a férfitanító arra fogják tanítani növendékeiket — legyenek azok fi- vagy leányövendékek együttesen, hogy az életben férfi-férfi felett — asszony-asszony felett minden jóban és nemesben kitűnjek, hogy minden fiúból — mint Achilles atyja akarta azt, — „oratore verborum, actoremque rerum“ szavak beszélője és tettek művelője“ váljék; a nőtanító is szokathatja a fiukat bátorságra; szokathatja őket úgy, mint Lykurgus polgárait szoktattatta; t. i. hogy mint a méhek, mindig erősen ragaszkodtak a közügyhez, királyuk körül gyűltek egybe, föllengésből és hívágyból mintegy önmagukat elfelejtették s egyedül hazájoknak éltek. De hallják ezt a leányok is!

Az egyedüli ok, mely szerint a nőtanító jobban vezethetné a leányosztályokat — mert ő is leány volt nem mérvadó, ha említeteket tekintbe vesszük.

Minden tanító tudjon nevelni, oktatni — de gyermekeinek parancsolni is; tudjon lelkülni hivatásért!

Az együttes nevelés mellett még következő tények szólnak: a nevelés a szülői házban kezdődik — az iskola, mint a szülői nevelés folytatása a nevelést folytatja. Ott fítestvérek nőtestvérekkel bekétségben élnek, tisztelettel viseltetnek egymás iránt: itt erővel külön éljenek és oktattassanak? Hányszor zokog — sir a kis hugoska, mert jó bátyjával nem járhat egy tanterembe.

Az együttes nevelés mint említtem, a szülői házban kezdődik, a templomban folytatódik; a mulató helyeken ifjak és leányok társalognak egymással; a tisztességes családban az együttes élet befejeztetik.

Talán azért óhatják a külön nevelést, jó korán tudja meg, hogy a leány tiltott gyümölcs. És vice-versa; vagy talán azért, hogy a fiu a leánynevelést titoknak tartsa és megfordítva.

Akkor külön templomokat kellene építeni, hol nők számára külön isteni tiszteletet tartanak.

Nem templom a tanterem is? Nem lelkipásztorai tanítványainak a tanító is? Ott lehetnek együtt miért itt nem?

Külön női és külön férfi tánczvigalmakat kellene rendezni (mint hajdan Athénben) hogy az összejövetel a két nem között ne divatozzék, annál többször jönnek össze titokban.

A fiu a nő iránti tisztelet érzelmeivel már az iskolában barátkoztak meg; a leány tanulta itt tisztelni a fiut mint barátját, társát! Ez is ok!

Azon ellenben, miszerint az együttnevelés sokszor erkölcsösen csekélyes kufteje — nem állja ki a sarat, mert nem a tanítványok — legyenek azok fiúk vagy leányok — hanem a tanító az iskola. Az ügyetlen tanító sem fiukat — sem leányokat nem fog tudni oktanni — nevelni — és ugy lesz az egyetlen nótánítóval is; az ügyes tanító előadására nemesítőleg fog hatni úgy a fiu — mint a leány szívére.

Az együttnevelés azt eredményezi, hogy a fiataliság tisztességesen, becsületesen viseli magát, mert megszokta már ezt az életet — az együttes életet — gyermekkorában.

Az együttes nevelés előnyéről egy igen érdekes beszélyke jelent meg a Pád. Szemle 1855. II. füzetében; és pedig:

„Arnold János jónévű német írótól egy berlini családi lapban (Familienblatt. 1884. 728. old.) gyönyörű beszélyke jelent meg. „A légyott” cím alatt, melyben egy kisvárosi járásbíró szerepel, ki komoly törekvésű fiatal ember levén, a szélesapás és leánybolondítás helyet, szaktanulmányaival szeretett inkább foglalkozni. Ezt a kisvárosi serdülő és serdült leányok nem akarván megtűrni, névtelen levél által a jég megtörésére az egyik közülük légyottat adott a járásbírónak. Mikor ez a verses levelet előlévasta, azon gondolkodott, hogy van-e ismerősei körében oly leány, ki erre az apródi csinyra képes volna.

Nem talált! Most Arnold, az író, hősét imigyen jellemzi: „A járásbíró csodálkozása önkéntes visszavonultsága mellett a benne lakozó valódi szerénységéből is, eredt. Lovagias gondolkodásmódja tisztességes leányról légyottra hívó lépést nem tételezett fel. Nagy azon férfiak száma, kik így gondolkodnak, többen vannak, mint hinnők. A világ azt hiszi, hogy ők nőgyűlölők; pedig nem úgy van. Mint jó anyák fiait, mint derék növérek fivéreit, már a gyermekszobában szerették meg őket a nők iránti hódoló tisztelet érzelmeit, melyeket az életbe visznek át.” És mikor a leány a légyottan csakugyan megjelent, a járásbíró ugyan megígérte, hogy elmegy arra bárra, mely a légyott oka volt, de ezt mondá: Ily tréfát jövőre a kisasszony ne üzzön, mely árnyékot vet gyengédségére, hirtelvére; ne adja magát könnyelműen oly férfi kezébe, kit nem ismer. Mert lássa, van nekem egy nővérem, reá gondoltam, mikor magamban elhatároztam, hogy ide jövök; de ha oly helyzetben látám őt, mint most Önt, inkább szeretném, hogy halott legyen! Hisz Ön gyermek még! Gondolja meg, mint busitaná szüleit, testvéreit, ha tettét ismernék! Igérje meg, hogy többé ily megdölgötöltséget nem követ el.” Ilyen jellemet csakis a két nem együttes élete növelhet.

Lenhardt Ferencz.

HIRHARANG.

* **Isteni tisztelet.** Ő felsége a király születésének évfordulója alkalmából az izrael. hitközség templomában f. hó 17-én délután 6 órakor ünnepélyes isteni tisztelet fog tartatni.

* **A pénzügyi igazgatóság** személyzete mult vasárnap délelőtti tisztelettel Talpkovics pénzügyigazgatónál, ki is Mallász helyettes üdvözlő szavaira az összes tisztikart nehéz és fontos állásában a törvényeknek szigoruan szem előtt tartása. s a közönség méltányos érdekeinek tekintetbe vételével mindenben megfelelő odaadó lelkiismeretes tevékenység és erős kötelesség teljesítésre hívta fel, különösen hangsúlyozva a kartársi egyetértést és bizodalmat, mint minden előre haladásnak szükségességét és nélkülözhetlen feltételét; ezután az egyes tisztviselőket magának bemutatván, azok mindenikével barátságosan kezét fogott s ezzel a tisztelgés véget ért. Másnap, vagyis hétfőn közigazgatási bizottsági ülés tartatott, a hol is alispán ur nuntatá be a pénzügyigazgatót a b. tagoknak, kik által rokonszenvesen fogadtattat, s egyhanguan megjeleneztetett. A pénzügyigazgató első fellépéséből azt merjük következtetni, hogy ő benne nemcsak mindenekben szakavatott férfit nyertünk, ki felelősséggel járó nehéz feladatát a törvények keretein belül a polgárok jogos kívánalmaival fogja tudni összehangoztatni, de ezen-

kívül társadalmunk is egy rokonszenves tagot nyert; mely szép tulajdonokhoz a magunk részéről is őszinte kívánatainkat csatoljuk.

* **Regattistáink** a szegedi hajóversenyen részt fognak venni. Ismerve a kitűnő erőket biztosra vennők, hogy még a „Neptun” elől is elviszik a hölgyek díját, ha a trainingre fordított idő nem volna oly csekély. A tagok egyrésztének távolléte lehetővé tette a rendes traininget, de így is biztosra vesszük, hogy derék regattistáink győzelmesen fognak kikerülni a versenyből az alig nyolcz napi training után is. Nevezések történetek részükről a hölgyek díjára és a Neptun budapesti evezős egyesület díjára. Az előbbi versenyeknek: Legénység: Jankó Ágoston, Reitter Oszkár, Vécsey Zsigmond, Szöllősy Kálmán. Kormányos: Kp. Kovács László. Az utóbbi díjért: Kovács László.

* **Kegyes adomány.** A dobriczai róm.-kath. egyház aug. 15-én beszentelendő temploma javára tekintetes Huber Frigyes ur és neje ő nagysága Mramarakról (Temes megye) valódi nemes érzelmeiktől átlengtet levélben 20 (husz) frtot; — tekintetes Weifert Ignác ur pedig Pancsováról „fogadják a kis összeget templomuk beszentelésére” szavak kíséretében 10 (tíz) frtot méltóztattak kegyesen küldeni. Legyen áldott nagybecsű nevük e nemes kegyért, melyet hálásan megköszönni e téren is kötelességünk. — A hitk. elnöksége.

* **Tanítói jubileum.** Feldheim Dávid nagy-beckereki izraelita népiskolai tanító f. évi október hó 1-én ünnepli negyvenéves tanítói jubileumát. Ezen alkalommal a n.-beckereki izraelita hitközség nagy ünnepélyt rendez, melyen részt fognak venni az agg tanító összes tanítványai, kik a mint halljuk gyönyörű ajándékkal fogják meglepni a közoktatásügy ezen régi kitűnő előmozdítóját. A lefolyt negyven év áldásos munkájának fényes eredménye, legszebb tanujele az agg, de lelkiileg fiatal tanító lelkiismeretes működésének és bizonyosága, hogy szakképzett paedagogus. Az ünnepélyről annak idején részletesen meg fogunk emlékezni.

* **Táncmulatság.** A zombolyai egyetemi hallgatók folyó hó 14-én a zombolyai nagykorcsma kerti helyiségében újlag zártkörű táncvizsgalmat rendeznek a Budapestben fenálló „Torontáli kör” pénzára javára. Meg vagyunk róla győződve, hogy az e téren kipróbált rendezőség fáradságát siker fogja koronázni és az ünnepély nagyszámu látogatók jelenlétében fog lefolyni.

* **Szőnyeg kisorsolás.** A nagy-beckereki szövő tanműhely fölösleges és nagy mennyiségben összehalmozódott pompás szőnyegkészletéből jókora mennyiséget ki fognak sorsolni. Egy sorsjegy ára fél forint, a mi nem is olyan drága, mikor olyan remek kidolgozásu eredeti szőnyegek birtokába juthat volt az ember. A sorsolás december hó 1-én történik meg, közel kétezeröttszáz forint értékű szőnyeg, tyllim, ablakfüggöny sorsoltatik ki, s a begyülemelő összeg a szövő tanműhely céljaira fog fordittatni. Felhívjuk ezen sorsolásra főleg a megyebeliek figyelmét, mert e mintha szövőiskola szükségleteinek fedezhetése végett valóban megérdemli a közönség pártfogását, főleg mikor ötven krajczárért gyönyörű valódi torontáli szőnyeget lehet nyerni.

* **Heti mulatságok.** Már lapunk mult számában megemlékeztünk az augusztus 3 án megtartott táncmulatsággal egybekötött dalestélyről, most csak a kánikula e nagy hetének mulatságairól akarunk egyet mást elmondani. Beckerek a heten sem szűkölködött szórakozást nyújtó mulatságokban. Gondoskodott róla, hogy ne unatkozzék a publikum Sonnenfeld, a kávé, kinek helyiségében lépett fel Bauer A. Zsigmond 1 férfi s 3 nőből álló énektársasága. Kellemes estétet szereztek a megjelent s a kánikulában agyonmelegedett publikumnak e jól szervezett és meglehetősen szellős toilletben működő társaság „hölgyei”. Volt is ott publikum szépen, taps, ujjrész, hogy szinte kitágult tőle a keskeny

kávéház. A „korona” kerti helyiségében pedig Stenlei mutatta be meglepő ügyességgel és gonddal összeválogatott művészi mutatványait. Elmondhatjuk egész őszintén, hogy biz Beckereken szeretnek megjelenni és előadásokat tartani a különféle nembeli és szakbeli művészek és művészjelöltek. Minek köszönherjük e nagy megtiszteltetést, nem tudjuk, de elég az hozzá, hogy mindig van nálunk ebből a truppából több vagy kevesebb, s publikum is gyűlekezik össze szép számmal, s mondhatni jóval több mint a szintársulatok előadásain. Pedig hát ez éppen nem mondható jó jelnek!

* **Szerb grammatika.** Romanecz Mihály pancsovai tanártól „Szerb nyelvten, különös tekintettel a horvát nyelvre” cím alatt valóban tudományos és lelkiismeretesen kidolgozott munka jelent meg, melyet melegen ajánlhatunk mindazoknak, a kik a szerb nyelvet el akarják sajátítani. A könyv igen csinos kiállításban Wittig-schlager K. pancsovai könyvkereskedőnél kapható, ára, a mint velünk tudtunk, 1 frt 20 kr.

* **Betörés.** Román Szárcsán nagy betörés tartja izgatottságban a lakoságot. Vasárnap éjjel ugyanis betörték Probst István ottani gazdag kereskedő üzletébe. 3000 frt értékű selyemneműt, és 50 csomag cigarettá dohánnyt loptak el. A selyemnemű közt mintegy 3—400 darab nehéz selvem fej- és nyakkendő volt, melyek 2000 frt értékűek. A rablók úgy hatoltak be az üzletbe, hogy feltörték annak ajtaját. A csendőrség azonnal megindította a nyomozást a tettesek kiderítésére, eddig azonban még nem jött nyomukba.

* **Nyári országos vásár.** A n.-beckereki országos vásár augusztus 15—18-ig tartatik meg. 15. és 16-án juh- és sertésvásár, 17-én lóvásár és 18-án vegyes vásár lesz.

* **Az aradaczi utcából** igazán skandalózus dolgokat hoztak tudomásunkra, melyeket elmondanunk és felhívni reá a városkapitány figyelmét, kötelességünk. Azt hisszük ezen alkalommal nem fogunk borsót hányni a falra, s a közönség érdekében nem talál illető helyen süket fülekre szólásunk. A mit ezen utcáról a sétáló közönségtől hallottunk, valóban megbotránkozató. A zárda közvetlen szomszédságában áll egy nagy magazin. Ez előtt folytonosan 50—60 kocsi álldogál, elzárva egy a trottoirt, mint a vasúthoz vezető utat a közlekedés elöl, ugyannyira, hogy csak kerülő uton lehet a vasúthoz kijutni. Tudunkkal a trottoir a járó-kelő közönség használatára van fentartva mindenhol a világon, a kocsit pedig a közlekedés fentartására s nem arra, hogy egyesek privilegiumképpen lefoglalják állandóan a maguk számára. Ez ugyan még kevés, de ha hozzá vesszük, hogy az utcát használja fel a magazin tulajdonosa a kukoricza, buza áttöltögetésére, a mázsálókat ott állítja fel, valóban nem tudjuk mire vélni, hogy a hatóságai közegeknek még nem tünt fel. Hölgyeknek arra járn pedig ma holnap tiltja szeméremérzetük, mert Beckerek e legélénkebb utcáján csaknem Ádám kosztümben járnak a kokoriczas zsákok hordására kárhóztatott emberi lények, kik durván lökdösik le a járdáról az intelligens publikumot. A felmesztelen teherhordók akárhány-szor befurakodnak intelligens hölgyekből álló társaság közé s jobbra-balra lökdösve szállítják a magazintulajdonos kukoriczáját, buzáját. Valóban türehetetlen és a közszérmét sértő állapotok ezek, főleg ha tekintetbe vesszük, hogy a vasuti állomáshoz vezető ezen egyetlen utca különösen a vonatok érkezése előtt és után oly élénk mint a minő másik nincs is városunkban. Nem lehetne-e valami módon ezen segíteni? Azt hisszük, hogy nagyon is könnyen.

* **Lószállítás Törökországba.** A török kormány Schwimmer József temesvári török konsult megbizta, hogy a török hadsereg számára 2000 darab lovat, és a szultán testőrsége számára 100 drb szürke lovat szállítson. Ló eladó gazdáink figyelmébe ajánljuk ezen körülményt.

* **Biztos nyugdíjas.** Mindazok, kik rosz emésztés vagy székrekedés következté-

ben felvívódásban, szorulásban, fejfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Moll-féle seidlitzporok” használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 1 forint. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. k. udv. szállítótól, Bécs I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye, az ő gyári jelvényével és aláírásával kéréndő. 1

IRODALMI CSARNOK.

Dr. Szentlárjay Jenő 25 éves írói jubileumára.

Nem szorul az érdem külön ünnepélyre, Mert magában hordja értékét s becsét, S a nagyok s dicsőök magasztos sorába, Annak a ki bírja írja át nevét. S akkor is midőn már munkájának vége, Több századokon át fennmarad emléke.

Rég elmúlt időknek a történetében Fáradhatlanul s hűn kutató buvár, A kinek világos s fennkölt szellemétől, Fel pattant sok titkot rejtvé tartó zár. S kik az élet útján dicsően haladtak, Ujra élők lettek a nyugvó halottak.

Szerény Te! a jó hir szárnyain repülve, Mégis ünnepeit már hazánkban neved, Mert a munka bérért rég kiérdemelte, Előre törekvő szellemed s szived. S hol a tudományok fénye gyújt világot, Te is bőven adtal gyümölcsöt s virágot.

Jó, hogy a mienk vagy! Habár érdemiednek Jutalmát kellően még nem élvezted S nem te vagy adósunk, hanem mi vagyunk adósod,

Mérlegelve munkád értékét s becsét, Hogy ezt is megérjed, égbe száll fohásunk Érted, kit szeretünk, tisztelünk és áldunk.

Lauka Gusztáv.

Búcsu.

Búcsu szavamra arczom felhevül Imám felszáll s az ég felé repül. Emléke szívembe vésvé mélyen Ó felejtve, soha se lésszen.

A boldogság soká, ritkán tart Látom, érzem engem is megcsalt Gyönyörnek tartám közelébe eltem Ily gyors válást soha se reméltem.

Isten veled! Éljj boldogul édes Nélküled nekem nincsen semmi ékes Távol tőled, messze földön járva Rád gondolok s a viszontlátásra.

Brill Mór.

Távirati tudósítás a „Torontáli” részére.

G y á s z h i r.

Lapunk zártakor vesszük a lesújtó hirt, hogy **Bonnaz Sándor** csanád-egyházmegeye püspöke, hazánk egyik legáldozatkészebb főpapja hosszas szenvedés után jobb létre szenderült. Az agg főpap, kinek bőkezűségét annyi magyszerű alkotás hirdeti, már hosszabb idő óta betegeskedvén, szombaton (augusztus 10-én) Temesvárott lehelte ki nemes lelkét. Temetése mint érte-stülünk kedden lesz. Áldás és béke lengjen a drága emlékü, kitűnő főpap hamvai felett!

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.

VASUTUGYEK.

(Szab. osztr.-magyar államvasutársaság.) Osztrák-magyar-bajor vasuti kötelek. — Folyó évi szeptember hó 1-vel az osztrák-magyar-bajor köteleki díjszabás III. rész 2. füzeté fog életbe lépni, mely:

- a) gabona hüvelyesek, őrlémények stb.
- b) tengeri (kukoricza)
- c) korpa, olaj pogácsa stb. és
- d) üresen visszazállítandó gabona és liszt-zsákok szállítására kivételes díjtételeket tartalmazand.

A fentjelzett napon egyuttal az 1879. évi szeptember 15-től érvényes köteleki díjszabás III. rész első 1. füzeté, az eddig megjelent pótlekaival együtt hatályon kívül helyeztetik.

Az új díjazás a jelen érvényes díjszabással szemben részint mérsékleseket részint pedig jelentéktelen felemeléseket tartalmaz. Az új díjszabásra vonatkozó bővebb felvilágosítások ez utóbbi megjelenéséig a bajor kir. államvasutak vezérigazgatójától nyerhetők.

(Szab. osztr.-magyar államvasutársaság.) Az 1889. évi augusztus hó 1-től érvényes új személydíjszabás 131. oldalán kitüntetett budapest-dioszeghi III. osztályu személyvonati menetár 4 frtról 3-30 frtra, és ugyanez osztályu budapest-gödi menetár 0-04 frtről 0-40 frtra helyesbitendő.

Uzletmegnyitási jelentés.

Alulírott tisztelettel értesíti e város és környéke t. közönségét, hogy helyben a gabona-terén écskai-utca sarkán, egy főkéletesen felszerelt

épületfa - kereskedést

nyitott. — Ajánlja nagy raktárát mindenféle épületfa, deszka, zsindely, lécz, továbbá

asztalosárnit,

valamint mindenféle

bognárfát,

a lehető legolcsóbb áron pontos kiszolgálás mellett.

Kiváló tisztelettel

Ujvári Adolf.

KORONA-SZÁLLODA

Naponta

pilseni nyári vagy ászoksör

pilseni polgári sörfőzdéből.

Egy pohár 10 kr.

(246 1/2 - 3)

Egy pohár 10 kr.

Egy pohár 10 kr.

Dr. Grósz Sándor,

megyei t. főorvos, orvos sebészi tudor és műtő fogorvos

fogászati műterme

Budapest, Károlykörút 7. sz. a. van, a hol a legújabb tudományos vívmányok alapján a fog plombirozása, fogak készítése eszközöztetik. (250-5.2)

Hirdetmény.

Van szerencsém a t. tüzőlő-egyletek b. tudomására hozni, hogy a tüzőlő-egyenruházatok elkészítését a lehető legolcsóbb áron és pontos kivitel mellett elvállalom, és pedig:

- 1 vászon-zubbony és vászon-nadrág (Segel-Tuch) 5 frt;
 - 1 posztó-ruha (15 frttól feljebb).
- Nagyobb megrendelésnél árkedvezmény.

Kiváló tisztelettel

Kovács Lajos,

szabómester N.-Beeskereken, Árpád-utca. (226-4.4)

1313. sz. ki. 1889.

(255-3.2)

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye tekintetes törvényhatóságának 982. kgy. 19538. ex 1884. szám alatt kiadott és a nagyméltóságú m. kir. belügy-miniszterium által jóváhagyott szabályrendelet szerint Mokrin községe önálló kéményseprői kerületet képez

Mint hogy a mokrini kerületi kéményseprői állás — 400 frt évi fizetéssel és fennebbi hivatkozott szabályrendeletben meghatározott mellékjövendelmekkel — üresedésbe jutott, alulírt előjáróság által arra ezennel a pályázat közhírré tétetik.

A pályázni szándékozók ezennel felhívattak ebbeli közhírré felszerelt kérvényeiket mulhatlanul f. évi szeptember hó 5-éig alulírt előjárósághoz betervezni, mivel a későbbben érkező folyamodványok tekintetbe nem vétetnek.

Mokrin község előjáróitól 1889. évi augusztus hó 1-én.

A községi előjáróság.

5190. tlkvi sz. 1889.

(257-1.1)

Arverési hirdetményi kivonat.

A n.-beeskereki kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Jakob Juon végrehajthatónak, Bandu Szávin végrehajthatást szenvedő elleni 75 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajthatási ügyében a n.-beeskereki kir. törvényszék (a n.-beeskereki kir. járás-bíró) területén levő nagy-toráki község területén fekvő a nagy-toráki 63. sz. tjkvben foglalt 123. és 124. hr. sz. 404. ö. i. sz. ház és beltelek 400 ölnyi

400 frt ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi augusztus hó 30. napján délelőtt 10 órakor N.-Torák községhez tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át vagyis 40 frt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt N.-Beeskerek 1889. évi május hó 22. napján. A kir. tszék mint tlkvi hatóság. Kiss Sándor, kirendelt tlkvi bíró.

5528. sz. 1889.

(260-1.1)

Arverési hirdetményi kivonat.

A n.-beeskereki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Prokle József vjhajthatónak, Unterreiner Miklós végrehajthatást szenvedő elleni 200frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajthatási ügyében a n.-beeskereki kir. törvényszék (a n.-beeskereki kir. járás-bíró) területén levő Ernesztház község határában fekvő az ernesztházi 289. sz. tjkvben foglalt 1190-a-1-f-1-8. hrsz. 120 hold szántóból végrehajthatást szenvedett megillető 8/120 rész 1162 frt ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi szeptember hó 5-ik napján d. e. 10 órakor Ernesztháza községhez tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át vagyis 116 frt 20 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagy-Beeskereken, 1889. évi június hó 4. napján. A n.-beeskereki kir. tszék mint telekkönyvi hatóság. Kiss Sándor, kirendelt tlkvi bíró.

Groszmann Zsigmond

okl. mérnöknek

műszaki irodájában

Nagy-Beeskereken

belvizlecsapolási, földmérési, tagosítási, nemkülömben a magasépítézet körébe tartozó bármilyen munkák utólagos és mérsékelt díjazás mellett elvállaltatnak. (107-26.20)

IRODA: Begasor, Sinkay-féle ház, a gőzhajózási ügynökség mellett.

! Pénz!

földekre és házakra a legolcsóbb kamatok mellett a legkisebb összegtől a legmagasabbig közvetítetik.

A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors körösztülvétel mindenki meggyőződve lehet és szolgál minden e szakmába vágó fölvilágosítással bérmentve.

Együttal ajánlom magamat mindennemű atlami és magán sorsjegyek, arany és ezüst pénzek, idegen bankjegyek méltányos bevasárlása és eladására, nemkülömben mindennemű szelvények beváltására.

Igérvények minden kuzásra.

Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.

Első nagy-beeskereki váltó- és bizományi üzlet

(6-26.16)

L. Kadelsburger.

A magyar kir. államvasutak gépgyára

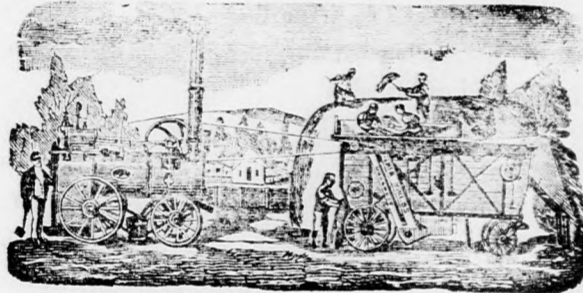
a legújabb szerkezetű és minden tekintetben felülmúlhatlan

gyakorlatilag legjobban bizonyult

6, 8 és 10 lóerjű

locomobiljait

fa-, szén- és szalmafütesre valamint a magvesztesség teljes működését eredményező szabad meghozhatott rázóasztallal és szab. sajtászerű törekrostával ellátott

48, 54 és 60" széles vaskeretű gőz-cseplőgépeit,

mely újításokkal immár 450-nél több cseplőgép működik az országban fényes sikerrel, kedvező feltételek mellett ajánlja

Fehér Miklós,

a magyar államvasutak gépgyárának vezérigazgatója

Budapest, IX. üllői ut 25. sz. Köztelek. (206-8.8)

MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi gyógyítás

Nyári gyógyítás

Őszi gyógyítás

Téli gyógyítás

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyárjegye és az egy sas és MOLL A. szakszóra sűrűn szerepel.

Gyors gyógyítás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, nyálk. gyomorégés, székrekedésnél, májbajok, vertolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknek. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktarak az ország minden nevezetesebb gyógyszerüzletében, MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt. Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett, 2 dobozra kevesebb nem küldünk.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ütő foglalkozásommal az ön Moll-féle Seidlitzporral igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvel-lellemmel ízesen meg-ét mondom erte; ezek a gyomorjól jóval többet könnyűvé teszik. Tisztelettel

Steinko P. I., lelkész Honnitschban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi ha minden doboz MOLL A. ved. 12487 és státusát viseli.

Bedörzsölési sikeres használati közhírré, ezaz, mindennemű testfájdalmak és bűnülésnél; burogatás alakjában minden sértés és sebnél, daganatok, gyulladásoknál. Belsőleg vízzel vegyítve hatékonyan roszullér, hányás, göltka és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é.

Raktarak az ország minden nevezetesebb gyógyszer-üzletében.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító. Bécs, Stadt. Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvéttel, két üvegre kevesebb nem küldünk.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagy-szerinten megvadás. Küldjön nekem 30 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mely tisztelettel

Hornof, lelkész Micholapban.

Legjobb bedörzsölő szer

köszvény csúsz

és minden meghűlési betegségek ellen.

Kapható Nagy-Beeskereken: Menezer Lipót, Kellner József és Kovács Sándor gyógyszer. uraknál.